

Bilag 3

Miljøvurdering af Forslag til Helhedsplan for De Gamles By

Indhold

1. Indledning	3
2. Ikke-teknisk resumé	4
2.1. Vurdering af miljøpåvirkningerne	4
2.2. Vurdering af de enkelte miljøfaktorer	5
2.3. Alternativer	6
2.4. Afværgeforanstaltninger og overvågning	6
3. Helhedsplanen og alternativer	8
3.1. Baggrund	8
3.2. Planens indhold	11
3.3. Alternativer	13
4. Lovgrundlag og proces for miljøvurdering	15
4.1. Tilgang og metode i miljøvurderingen	15
5. Eksisterende forhold	21
5.1. Byarkitektonisk værdi	21
5.2. Bevaringsværdige bygninger	21
5.3. Kulturhistoriske forhold	23
5.4. Landskabelig værdi	23
5.5. Klimatilpasning og skybrudssikring	24
6. Miljøstatus og miljøbeskyttelsesmål med relevans for planen	27
6.1. Klima, ressourcer og affald	27
6.2. Støj	27
6.3. Trafiksikkerhed	28
6.4. Klimatilpasning og skybrudssikring	29
6.5. Arealanvendelse	29
7. Miljøvurdering	32
7.1. Vurdering af de enkelte miljøfaktorer	32
7.2. Vurdering af indvirken på miljømålsætninger	36
7.3. Vurdering af alternativer	38
8. Overvågning og afværgeforanstaltninger	40
8.1. Afværgeforanstaltninger	40
8.2. Overvågning	40
8.3. Krav til efterfølgende tilladelser	41

1. Indledning

Københavns Kommune har med bidrag fra rådgiver Tredje Natur fået udarbejdet en helhedsplan for De Gamles By.

Helhedsplanen

foreslås realiseret på matrikel nr. 6018, 2667, 6284, 5750, 2163a, 2163b, 2163c, 2163d, 2163e, 6181 samt 7000ed, København.

Bebyggelserne i De Gamles By er i dag indrettet med en række forskellige funktioner. Disse tæller blandt andet plejecentre med i alt ca. ca. 470 beboere, daginstitutioner, en kirke, en nærgenbrugsstation, Center for Kræftramte samt en række kommunale arbejdspladser. Området er på ca. 10.9 hektar.

Helhedsplanen er omfattet af kravet om miljøvurdering, jf. § 8, stk. 2, nr. 1, i lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (herefter miljøvurderingsloven). Det skyldes, at planen omhandler sektorplanlægning (fysisk planlægning) og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser.

Screeningsafgørelsen efter §10 har afgjort, at der skal udarbejdes en miljøvurdering. Forud for udarbejdelsen af miljøvurderingen er der gennemført en afgrænsning af miljøvurderingens omfang. Afgrænsningen har til formål at fastlægge miljøvurderingens indhold og detaljeringsgrad. Denne afgrænsning er foretaget på baggrund af en vurdering af planens forventede miljøkonsekvenser og gennemført af Københavns Kommune.

2. Ikke-teknisk resumé

Københavns Kommune har med bidrag fra rådgiver Tredje Natur fået udarbejdet en helhedsplan for De Gamles By. Helhedsplanen er en overordnet plan for den fremtidige udvikling af De Gamles By og peger på anbefalinger og principper for det videre arbejde med De Gamles By.

Helhedsplanen er omfattet af krav om miljøvurdering. Miljøvurderingen belyser de sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger af de foreslåede ændringer af området, som helhedsplanen anbefaler.

Miljøvurderingen bygger på en afgrænsning, som har været i høring hos berørte myndigheder. De berørte myndigheder var relevante forvaltninger og afdelinger i Københavns Kommune. Øvrige berørte myndigheder var: Bygningsstyrelsen, Centralkommunernes Transmissionsselskab, Metroselskabet, Miljøstyrelsen, Københavns Museum, HOFOR, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, Naturstyrelsen, Københavns Stift, Slots- og Kulturstyrelsen, Vejdirektoratet, Landbrugsstyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Energistyrelsen, Energinet, Dansk Gasdistribution, Radius Elnet, Erhvervsstyrelsen, Dong Energy, Kirkeministeriet, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, Region Hovedstaden og Landbrugsstyrelsen.

I forlængelse af høringen er der indkommet 32 høringssvar, hvoraf 28 er orienteringer om, at der ikke er nogen kommentarer til afgrænsningen af miljøvurderingen. Høringssvarene har givet anledning til, at klimatilpasning er tilføjet som selvstændigt punkt i miljøvurderingen.

I det videre arbejde med miljøvurderingen er påvirkningen af følgende belyst:

- Byarkitektonisk værdi
- Bevaringsværdige bygninger
- Kulturhistoriske forhold
- Landskabelig værdi
- Klimatilpasning

2.1. Vurdering af miljøpåvirkningerne

Helhedsplanen tager udgangspunkt i at udvikle den grønne karakter i De Gamles By samt muliggørelse og indpasning af en nye skole med produktionskøkken og idrætshal ved Sjællandsgade på Fårefolden samt Center for Diabetes ved Møllegade.

I den tidligere helhedsplan for De Gamles By fra 2012 fremtræder to potentielle erhvervsbyggefelter på det grønne område Nordpolen ved Frederik Bajers Plads. Den nye helhedsplan anbefaler, at der på Nordpolen ikke arbejdes

videre med at reservere erhvervsbyggefelterne, og at muligheden for at bygge nyt i stedet bliver overført til de nye byggezoner for skolen, idrætshallen og Center for Diabetes, hvor der gives mulighed for en højere bebyggelsesprocent og et større fodaftryk end det eksisterende byggeri.

Med anbefalingen om at bevare Nordpolen som grønt område bliver det samlede nybyggeri på samme omfang som i helhedsplanen fra 2012 indeholdende de to potentielle erhvervsbyggefelter.

De to erhvervsbyggefelter på Nordpolen blev sammen med flere andre mindre byggefelter i De Gamles By foreslået som potentielle byggefelter i Udviklingsplanen for Vidensbydel Nørre Campus fra 2011. Planen er udarbejdet af Københavns Universitet, Københavns Kommune og Universitets- og Bygningsstyrelsen og har funktion som pejlemærke og scenarier for udviklingen af området. Alle de potentielle byggefelter fra Udviklingsplanen for Vidensbydel Nørre Campus udgår i den nuværende helhedsplan og i den kommende lokalplan for De Gamles By.

Det er Københavns Kommunes vurdering, at en gennemførelse af helhedsplanen ikke vil have væsentlige miljøpåvirkninger i forhold til de enkelte miljøfaktorer og deres indbyrdes forhold samt indvirken på miljømålsætningerne.

2.2 Vurdering af de enkelte miljøfaktorer

Følgende vurderinger er foretaget på baggrund af helhedsplanens anbefalinger:

Byarkitektonisk værdi

- Det vurderes, at byggeriet kan udføres, så den byarkitektoniske værdi bliver acceptabel i forhold til områdets særlige karakter, idet helhedsplanens anvisninger sigter mod, at bebyggelsen indpasses i området med udgangspunkt i stedets egenart, herunder de typologier og strukturer, der er karakteristiske i området. Påvirkningerne af den byarkitektoniske værdi vurderes ikke som væsentlige.

Bevaringsværdige bygninger

- Det er indledningsvis blevet vurderet, at det ikke er muligt at ombygge de tre bygninger på Sjællandsgade til skolebrug bl.a. pga. bygningernes lave etagehøjde, smalle bygningsdybde og manglende plads til idrætshal. Bygningerne tillades derfor nedrevet for at muliggøre det nye byggeri jf. budgetaftalen. I planlægningen af skolen og idrætshallen vil mulighederne for genanvendelse og genbrug af byggematerialer blive undersøgt jf. Borgerrepræsentationens beslutning om genanvendelse

og genbrug af byggematerialer og cirkulær økonomi den 22. august 2019. Den samfundsmæssige værdi vejer tungere end bevaring af disse bygninger. Det vurderes, at det er muligt at ombygge to bevaringsværdige bygninger på Edith Rodes Vej til skoleformål samt Opus-bygningen på Hans Kirks Vej i forbindelse med nyt Center for Diabetes, på en sådan måde at bygningernes bevaringsværdier ikke forringes. Påvirkningerne på de bevaringsværdige bygninger vurderes samlet set ikke som væsentlige.

Kulturhistoriske forhold

- Ved eventuel bevaring eller ombygning af de tre bygninger på Sjællandsgade vurderes det, at det er muligt at udføre det på en sådan måde, at bygningernes kulturhistoriske betydning kan tilgodeses. Nedrivning af bygningerne vil påvirke kulturmiljøet, men ikke i en væsentlig grad. Det vurderes, at det er muligt at placere og udforme ny bebyggelse på en sådan måde, at det kan indgå som en kvalitativ del af det samlede områdes kulturmiljø og samtidig tilgodese fortællingen om det værdifulde kulturmiljø "De Gamles By", der udgør kernen i området.

Landskabelig værdi

- Det vurderes på baggrund af helhedsplanens anbefalinger, at der vil ske ændringer i den landskabelige værdi ved muliggørelsen af skolen og idrætshallen samt Center for Diabetes, bearbejdningen af kanten omkring området og fortætningen af den grønne struktur. Påvirkningerne på den landskabelige værdi vurderes ikke som væsentlige.

Klimatilpasning

- Helhedsplanens anbefalinger til byggemulighederne, beplantning og regnvandshåndtering m.m. vurderes ikke at påvirke de planlagte mulige skybrudsløsninger i væsentlig grad.

2.3. Alternativer

Det er i analyserne af de potentielle byggemuligheder og indplacering af ny skole, idrætshal og Center for Diabetes vurderet mest hensigtsmæssigt at arbejde med placeringerne på Sjællandsgade og Møllegade.

2.4. Afværgeforanstaltninger og overvågning

Afværgeforanstaltninger

Forud for arbejdet med helhedsplanen er der udført screeninger af mulige placeringer af skolen og Center for Diabetes, hvilket resulterede i placeringen i De Gamles By.

I 0-alternativet, hvor helhedsplanen ikke vedtages eller realiseres, forventes De Gamles By at være uændret for så vidt angår den nuværende infrastruktur og bebyggelse. De to potentielle erhvervsbyggefeltet på Nordpolen, som fremgik af helhedsplanen fra 2012 anbefales fjernet i den nye helhedsplan. Hvis helhedsplanen ikke vedtages, vil helhedsplanen fra 2012 fortsat være gældende. I relation til de enkelte miljøfaktorer og miljømålsætningerne vil 0-alternativet påvirkes i mindre grad i kraft af, at helhedsplanen ikke vil danne grundlag for det videre arbejde med udviklingen af området. I forhold til 0-alternativet vil det samfundsmæssigt betyde, at Center for Diabetes funktion ikke kan udvides og, at der vil mangle pladser til skolebørn på Nørrebro.

Overvågning

Miljøvurderingen af plangrundlaget har ikke identificeret væsentlige miljøpåvirkninger. Der er derfor ikke behov for at overvåge de aktiviteter, som helhedsplanen kan medføre. I forbindelse med den videre udvikling af området vil miljøpåvirkningerne blive overvåget gennem den kommende lokalplan og byggesagsbehandling. Lokalplanen vil ligesom helhedsplanen blive miljøscreenet i hht. miljøvurderingsloven.

3. Helhedsplanen og alternativer

3.1. Baggrund

I efteråret 2018 besluttede borgerrepræsentationen med Budget 2019, at der skal udarbejdes en helhedsplan for De Gamles By. Helhedsplanen skal sikre den rette balance mellem kommunale funktioner og grønne arealer i De Gamles By. Området tilføjes en ny 3-sporet skole med tilhørende idrætshal og produktionskøkken samt nyt Center for Diabetes. Den nye skole skal ligge på den grund, der i dag huser Sundheds- og Omsorgsforvaltningens administration og nyt Center for Diabetes skal ligge ved Møllegade, hvor der i dag ligger en nedslidt materielgård.

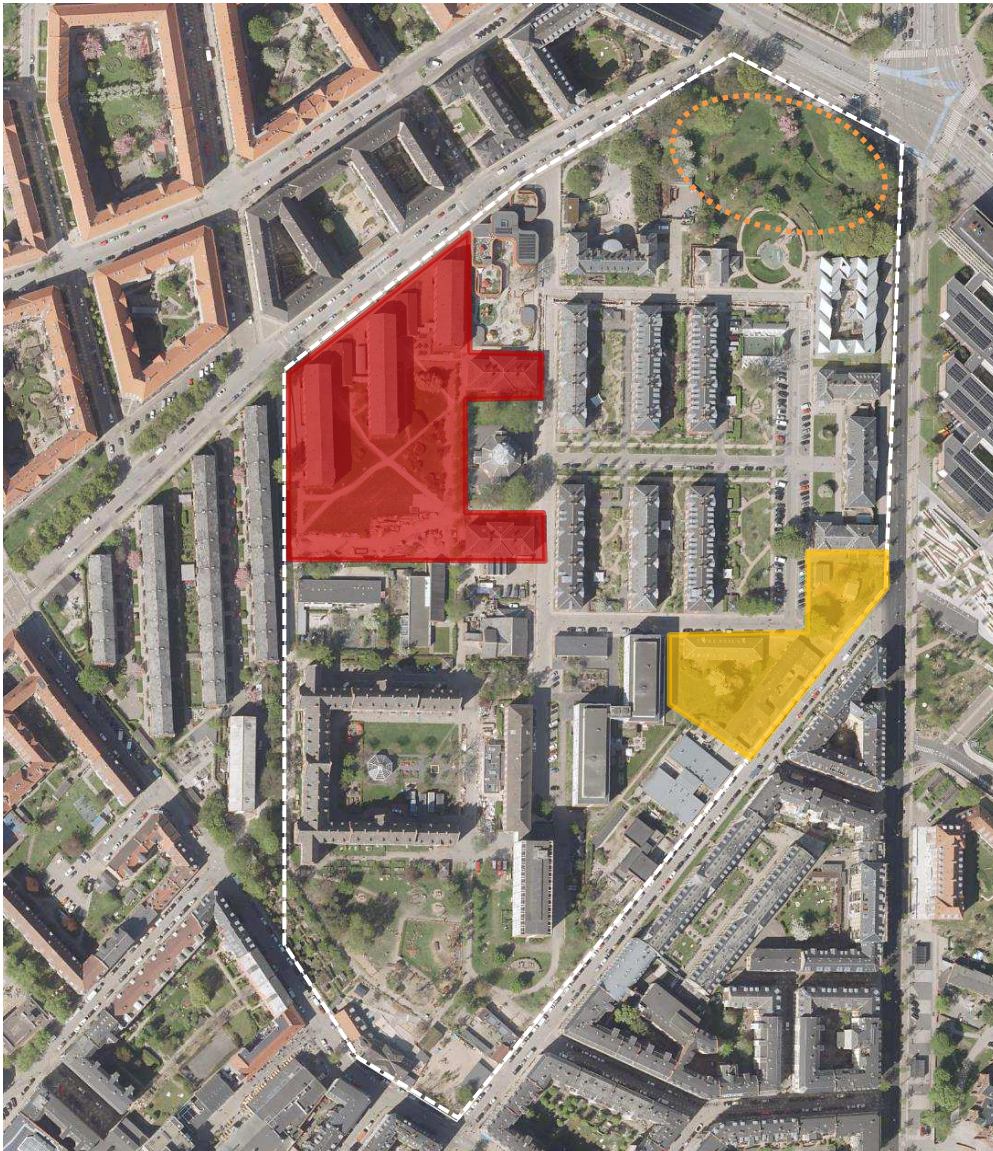
I den tidligere helhedsplan for De Gamles By fra 2012 fremtræder to potentielle erhvervsbyggefelter på det grønne område Nordpolen ved Frederik Bajers Plads. De to erhvervsbyggefelter på Nordpolen blev sammen med flere andre mindre byggefelter i De Gamles By foreslået som potentielle byggefelter i Udviklingsplanen for Vidensbydel Nørre Campus fra 2011. Planen er udarbejdet af Københavns Universitet, Københavns Kommune og Universitets- og Bygningsstyrelsen og har funktion som pejlemærke og scenarier for udviklingen af området.

De Gamles By område udgør ca. 10,9 hektar, og bebyggelserne er i dag indrettet med plejecentre, daginstitutioner, en kirke, en nærgenbrugsstation, Center for Kræftramte samt en række kommunale arbejdspladser. Udover befæstede arealer, der udgøres af et internt vej- og stinet, er området karakteriseret ved et parklignende landskab med store åbne græsarealer mellem bebyggelserne. Helhedsplanens afgrænsning fremgår af Figur 1 nedenfor.

Helhedsplanen skaber desuden retning for og fungerer som inspiration til det kommende arbejde med området. I udviklingen af skolen, idrætshallen og Center for Diabetes, som der er afsat midler til, vil der blive taget udgangspunkt i helhedsplanens anbefalinger og principper i sammenhæng med de løsningsmuligheder og krav, der vil være til byggeriet. Da planlægningen af nybyggeriet konkretiseres i forlængelse af helhedsplanarbejdet, kan der i efterfølgende detaljerede lokalplanarbejde opstå forhold, som kan betyde, at helhedsplanens anbefalinger til nybyggeriet ikke kan efterleves fuldstændigt. I udviklingen af den resterende del af De Gamles By, er der ikke afsat midler til realisering af de anbefalinger, som foreslås i helhedsplanen. Anbefalingerne til underområderne og den generelle begrønning, plantning af flere træer, nye aktiviteter og stiforbindelser m.m., skal evt. finansieres ved fremtidige budgetforhandlinger.

Figur 1 Afgræsning af helhedsplanen for De Gamles By

Helhedsplanens afgræsning er markeret med hvidt.

I forbindelse med skolen og idrætshallen er det blevet undersøgt, at det ikke er muligt at ombygge de tre bygninger til skolebrug, hvorfor de tillades nedrevet for at muliggøre det nye byggeri jf. budgetaftalen. I planlægningen af skolen og idrætshallen vil mulighederne for genanvendelse og genbrug af byggematerialer blive undersøgt jf. borgerrepræsentationens beslutning om genanvendelse og genbrug af byggematerialer og cirkulær økonomi den 22. august 2019. Sidebygningerne omkring kirken indgår i skoleprojektet og foreslås bevaret.

Byggezone for Center for Diabetes er markeret med orange. Bygningen mod Møllegade er i dårlig stand og foreslås nedrevet. I planlægningen af Center for Diabetes undersøges muligheden for at udføre et byggeri, hvor den primære konstruktion udføres i træ samt om materialer fra de eksisterende bygninger på grunden skal genbruges i nybyggeriet. Der er mulighed for at Opusbygningen på Hans Kirks Vej inddrages i Center for Diabetes. Opusbygningen foreslås bevaret.

De to potentielle erhvervsbyggefeltet som fremgår af helhedsplanen 2012

3.2. Planens indhold

I helhedsplanen angives anbefalinger og principper for udviklingen af området med udgangspunkt i 6 overordnede tematikker: *Spillebrikkerne, De grønne og blå arealer, Bebyggelsesstruktur, De interne forbindelser og infrastruktur, Byliv og aktiviteter samt De ydre kantzoner.*

Derudover kommer helhedsplanen med forslag til den videre udvikling af udvalgte delområder, herunder bl.a. til indpasning af skolen med idrætshal og Center for Diabetes.

Den nye helhedsplan anbefaler, at der på Nordpolen ikke arbejdes videre med at reservere erhvervsbyggefelterne, og at muligheden for at bygge nyt i stedet bliver overført til de nye byggezoner for skolen, idrætshallen og Center for Diabetes, hvor der gives mulighed for en højere bebyggelsesprocent og et større fodaftryk end det eksisterende byggeri.

Med anbefalingen om at bevare Nordpolen som grønt område forventes det samlede nybyggeri at blive på samme omfang som i helhedsplanen fra 2012 indeholdende de to potentielle erhvervsbyggefelter. Alle de potentielle byggefelter fra Udviklingsplanen for Vidensbydel Nørre Campus udgår i den nuværende helhedsplan og i den kommende lokalplan for De Gamles By.

Spillebrikkerne

Ved at styrke områdets grønne karakterer og sammenhængskraft søger helhedsplanen som helhed at styrke De Gamles By som et særegent natur- og kulturmiljø med mange varierende egenarter og oplevelser for brugerne og beboerne på tværs af generationer.

De grønne og blå arealer

Helhedsplanen indeholder forslag om, at byrumsstrukturen med de mange forskelligartede grønne områder fastholdes og videreudvikles. Det anbefales at den nye bebyggelse så vidt muligt tager hensyn til eksisterende træer. Der er 8 træer indenfor byggezonerne for skolen og Center for Diabetes, som lever op til kriterierne for at kunne udpeges som bevaringsværdige i den kommende lokalplan.

Det anbefales at den eksisterende beplantning fortættes eksempelvis med mere vild beplantning og ved at skabe en højere biodiversitet. Det kan bl.a. gøres ved at styrke de eksisterende grønne akser, plante nyt indenfor delområderne og de nye byggezoner samt begrønne befæstede arealer, hvor det er muligt. Helhedsplanen anbefaler, at der kan arbejdes med multifunktionelle anlæg for regnvandshåndtering, som kan kombineres med rekreative byrumsoplevelser. Der arbejdes generelt med at bevare områdets egenart og eksisterende grønne områder samt at tilføre nye grønne

løsninger i synergi med vandhåndteringsløsningen. Dette skal gøres med hensyntagen til brugerne i området.

Bebyggelsesstruktur

Helhedsplanen anbefaler, at ny bebyggelse i De Gamles By indskrives sig i den eksisterende bebyggelsesstruktur i et grønt parkområde.

Helhedsplanen giver på baggrund af en analyse af området anvisninger ift. højde, retning, sigtelinjer og materialitet for nybyggeriet med henblik på indpasningen ift. den eksisterende bebyggelse og parkstruktur.

Helhedsplanen anbefaler desuden, at nye funktioner og byggerier så vidt muligt udføres i bæredygtige materialer. Begrebet kan udfoldes gennem eksempelvis genbrugstegl, træbyggeri eller andre bæredygtige tiltag.

De interne forbindelser og infrastruktur

Biltrafikken i De Gamles By er forbundet med omkringliggende kvarterer/områder via Hans Kirks Vej og Alléen, som helhedsplanen anbefaler at bibeholde. Det anbefales desuden at bibeholde og videreudvikle de eksisterende stiforbindelser for cyklende og gående i området samt de, som leder til de omkringliggende kvarterer.

Helhedsplanen anbefaler desuden, at bilparkeringen så vidt muligt placeres i konstruktion, og at der ikke placeres bilparkering på eksisterende grønne arealer.

I udviklingen af De Gamles By anbefales det, at der tages højde for tilgængelighed, og at der i løsninger til de interne forbindelser og infrastruktur tages hensyn til forskellige brugere af De Gamles By. I forlængelse heraf anbefales det, at der planlægges løsninger, som tager højde for De Gamles By forskellige funktioner og disses aktivitetsniveauer, så der eksempelvis skabes rolige stier ved ByOasen, skolen og Nordpolen.

Byliv og aktiviteter

Helhedsplanen anbefaler, at området fortættes med nye aktiviteter og oplevelser i de grønne rum, som skal danne grundlag for mødet mellem forskellige brugere i De Gamles By. I de beboede områder anbefales det fortsat at bevare den rolige karakter, så der fortsat er mulighed for at trække sig tilbage fra de livlige aktiviteter og have plads til fordybelse.

De ydre kantzoner

Kantzonen omkring De Gamles By foreslås styrket for at definere området som én samlet bydel. Kantzonen udformes ud fra hvert delområdes særlige behov. Eksempler på sådanne kantzoner er støjmur, indgangsportal, siddekant,

rumskabende element, og kantzonen anbefales udført i de eksisterende gennemgående materialer i De Gamles By, som eksempelvis røde teglsten mv.

3.3. Alternativer

Alternative placeringer udenfor De Gamles By

Det er forud for den politiske beslutning om at igangsætte arbejdet med en helhedsplan og muliggøre opførelse af en ny skole med tilhørende idrætshal og produktionskøkken samt et nyt Center for Diabetes, blevet undersøgt, hvor byggerierne kan opføres på baggrund af flere screeninger. Med udgangspunkt i dette er der politisk taget beslutning om at placere de nye byggerier i De Gamles By. Der er i helhedsplanen derfor ikke arbejdet med alternative plangrundlag, hvor skolen med tilhørende idrætshal og produktionskøkken samt et nyt Center for Diabetes placeres udenfor De Gamles By.

Alternative placeringer i De Gamles By

Placeringen af en ny skole med tilhørende idrætshal og produktionskøkken samt et nyt Center for Diabetes indenfor De Gamles By er ligeledes blevet undersøgt forud for helhedsplanen.

I forbindelse med skolen og idrætshallen er det blevet undersøgt, at det ikke er muligt at ombygge de tre administrationsbygninger til skolebrug bl.a. pga. bygningernes lave etagehøjde, smalle bygningsdybde og manglende plads til idrætshal, hvorfor de tillades nedrevet for at muliggøre det nye byggeri jf. budgetaftalen. I planlægningen af skolen og idrætshallen vil mulighederne for genanvendelse og genbrug af byggematerialer blive undersøgt jf. borgerrepræsentationens beslutning om genanvendelse og genbrug af byggematerialer og cirkulær økonomi den 22. august 2019. Det er ligeledes blevet undersøgt om skolen kunne placeres på Slottet. Undersøgelserne af placeringen på Slottet viser, at placeringen ikke er hensigtsmæssig med hensyn til bl.a. bygningens høje bevaringsværdi (Bygningen har en SAVE-værdi på 2), behov for store fysiske indgreb i den eksisterende bygning, dagslysforhold og ventilation i klasserum, friarealkrav samt eksisterende cisterneanlæg under orangeriet, der evt. vil komplicere byggeriet.

Det er blevet undersøgt om Center for Diabetes kunne placeres på Nordpolen. Placeringen blev fastlagt til Møllegade af hensyn til bevaring af det eksisterende grønne område og de træer, som står på Nordpolen.

På baggrund af undersøgelserne er der truffet beslutning om placeringerne ved henholdsvis Sjællandsgade for skolen med tilhørende idrætshal og produktionskøkken med nedrivning af de eksisterende administrationsbygninger og Møllegade for

Center for Diabetes, hvor en eksisterende bygning kan nedrives. Med udgangspunkt i konklusionerne fra de foregående undersøgelser er der i helhedsplanen ikke udarbejdet alternative forslag til placeringen af byggerierne i De Gamles By.

I forbindelse med helhedsplanen er det blevet undersøgt, hvorvidt Sjællandsgade, herunder de to grønne arealer, der ligger mellem Guldbergsgade og Refsnæsgade, kan udnyttes til brug for skolen. Det er blevet vurderet ud fra en pædagogisk praksis ift. at sikre trygge forhold for børnenes leg samt af hensyn til bevaring af træer, trafiksikkerhed og fremkommelighed, ikke at dele skolegården op, men at placere dele af den på Sjællandsgade eller de to grønne arealer med en vej imellem.

0-alternativ

0-alternativet er den udvikling, der kan forventes, hvis helhedsplanen for De Gamles By ikke vedtages. Såfremt planerne ikke vedtages, vil der ikke blive bygget en ny skole med tilhørende idrætshal og produktionskøkken samt et nyt Center for Diabetes i De Gamles By. De to potentielle erhvervsbyggefelter på Nordpolen ved Frederik Bajers Plads, som fremgik af helhedsplanen fra 2012, anbefales fjernet i den nye helhedsplan. Hvis helhedsplanen ikke vedtages, vil helhedsplanen fra 2012 fortsat være gældende.

4. Lovgrundlag og proces for miljøvurdering

Helhedsplan for De Gamles By er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. Miljøvurderingen består af fem trin, som ses på Figur 2.

Figur 2 Miljøvurderingens trin

4.1. Tilgang og metode i miljøvurderingen

Miljøvurderingens første del gennemføres som en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang planforslagene forventes at medføre væsentlige påvirkninger på de udpegede miljøfaktorer, som er identificeret i afgrænsningsrapporten.

Miljøvurderingens anden del gennemføres som en vurdering af, hvorvidt planerne antages at fremme eller udgøre en

hindring for realisering af miljømålsætninger, som er fastlagt i lovgivningen og i strategier og planer, som er vedtaget lokalt, regionalt eller nationalt.

Afgrænsning, vurdering og kriterier

Københavns Kommune har gennemført en screening af helhedsplanens forventede miljøpåvirkninger. Screeningsskemaet blev sendt i høring hos berørte myndigheder i perioden den 16. maj 2019 til den 17. juni 2019. De berørte myndigheder, der er blevet hørt er:

- Københavns Kommune
  - Kultur- og Fritidsforvaltningen
  - Børne- og Ungdomsforvaltningen
  - Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
  - Socialforvaltningen
  - Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
  - Vand og VVM, Teknik- og Miljøforvaltningen
  - Klima og Byrum, Teknik- og Miljøforvaltningen
  - Jord og Affald, Teknik- og Miljøforvaltningen
  - Center for Klimatilpasning, Teknik- og Miljøforvaltningen

- Bygningsstyrelsen
- Centralkommunernes Transmissionsselskab
- Metroselskabet
- Miljøstyrelsen
- Københavns Museum
- HOFOR
- Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
- Naturstyrelsen
- Københavns Stift
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Vejdirektoratet
- Landbrugsstyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Energistyrelsen
- Energinet
- Dansk Gasdistribution
- Radius Elnet
- Dong Energy
- Erhvervsstyrelsen
- Kirkeministeriet
- Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
- Region Hovedstaden
- Landbrugsstyrelsen

De berørte myndigheder fik her mulighed for at kommentere forslaget til afgrænsningen af miljøvurderingen. Høringen gav også mulighed for at stille forslag til miljøpåvirkninger, der burde belyses og vurderes i miljøvurderingen og forslag til alternative løsninger, der

også burde indgå i miljøvurderingen. Der er indkommet 32 høringssvar i forbindelse med høringen, hvoraf 28 er orienteringer, om at der ikke er kommentarer til afgrænsningen af miljøvurderingen. Såfremt de hørte myndigheder ikke er vendt tilbage med bemærkninger til miljøvurderingen, er det antaget, at dette er udtryk for, at myndigheden ingen bemærkninger har.

Høringssvarene har givet anledning til, at klimatilpasning er tilføjet som selvstændigt punkt i miljøvurderingen.

I det videre arbejde med miljøvurderingen er påvirkningen af følgende belyst:

- Byarkitektonisk værdi
- Bevaringsværdige bygninger
- Kulturhistoriske forhold
- Landskabelig værdi
- Klimatilpasning

Samtlige høringssvar fremgår af nedenstående Tabel 1.

Myndighed/interessent	Høringssvar	Bemærkning fra Københavns Kommune
Vand og VVM, Københavns Kommune	Vand & VVM er enige i vurderingen af, at der ikke er grundvandsforhold som er udslagsgivende i forhold til behovet for en miljøvurdering af planen. Udover at vurdere om der lever flagermus i træer, der skal fældes, skal det også vurderes, om der er flagermus i de bygninger, der skal rives ned, idet flagermus er en beskyttet art (bilag IV art). Ellers ingen bemærkninger.	Forholdet omkring flagermus medtages i den kommende lokalplan.
Klima og Byrum, Københavns Kommune	Ingen bemærkninger.	
Jord og Affald, Københavns Kommune	Jordteamet er enige i placering af JORD i MMP-screeningsskemaet. Vi har ikke flere bemærkninger til sagen.	
Center for Klimatilpasning, Københavns Kommune	Center for Klimatilpasning mener, at klimatilpasning skulle have været indgået og behandlet i screeningen som et selvstændigt forhold. Årsagen hertil er, at der i kommunens skybrudsplan er flere planlagte projekter til håndtering af både hverdagsregn og skybrudsregn (såkaldte skybrudstypologier), indenfor og i	Klimatilpasning medtages som punkt i miljøvurderingen og vil blive belyst yderligere i den kommende lokalplan.

periferien til afgrænsningen af De Gamles By.

De planlagte skybrudssikringsprojekter kan ses på KKKort. Se under 'Andre kort -> Klima -> Skybrudsplan -> Hovedtypologier og Skybrudsbassiner', at der er planlagte grønne veje på Thit Jensens Vej, Alléen, Hans Kirks Vej, Henrik Pontoppidans Vej, Edith Rodes Vej, Agnes Henningsens Vej og Guldbergs Have. Endvidere er hhv. Sjællandsgade og Guldbergsgade begge planlagt til at udføres som kombinerede skybruds- og forsinkelsesveje. Endelig er der planlagt et skybrudsbassin eller flere mindre bassiner i området De Gamles By, hvis formål er at forsinke skybrudsvand inden afledning til kloaksystemet og/eller bortledning til Sjællandsgade. Hertil vil det bl.a. pålægges i lokalplanen for matriklen for det nye skolebyggeri, at der på byggegrunden indarbejdes et skybrudsbassin med minimum 1.000 m³ forsinkelsesvolumen, med overløbsfunktion til Sjællandsgade. Dette grundet at byggegrunden i teknisk henseende er den mest hensigtsmæssige placering for lokal forsinkelse af skybrudsvand indenfor De Gamles By.

I henhold til kommunes risikokortlægning for oversvømmelse ved skybrud, (se 'Oversvømmelsesscenario Nørrebro, status og plan') samles betydelige mængde vand på Sjællandsgade ved den kommende skole samt på Møllegade ved det kommende Center for Diabetes. Derfor skal alt planlagt kommende byggeri, bygninger og evt. udenomsarealerne udformes sådan, at de kan tåle at der står op til 10 cm vand i skellet mellem det private og det offentlige rum.

Center for Klimatilpasning opfordrer til, at klimatilpasningsforholdet vurderes i miljøvurderingen, og at vi bliver inddraget i jeres fremtidige planlægning af området og nye anlægsprojekter. Det er vigtigt, at de nye bygninger skybrudssikres mod 10 cm vand i skellet mellem det offentlige og private rum. Endvidere er det vigtigt

	at undersøge, hvordan helhedsplanen, især nybyggeri samt terrænændringer, potentielt vil påvirke de naturlige strømningsveje for hverdags- og skybrudsregn. Dette med henblik på planlægning af afværgetiltag, for at undgå forværring eller flytning af oversvømmelsesrisiko til andre områder. Det sidstnævnte er en opgave, der udføres i samarbejde mellem CKT og HOFOR.	
Bygningsstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Centralkommunernes Transmissionsselskab	Ingen bemærkninger	
Metroselskabet	Ingen bemærkninger	
Miljøstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Københavns Museum	Ingen bemærkninger	
HOFOR	<p>Vedr. skybrudssikring: Skybrudskonkretiseringen for Nørrebro indeholder et kommunalt medfinansieringsprojekt i De Gamles By. Den allerede udførte del af projektet (Sansehaverne) skal efter de foreløbige planer suppleres med et projekt i det røde område på oversigtskortet (skoleområdet). Det bør derfor afklares med CKT, på hvilken måde området skal indgå i skybrudssikringen af Nørrebro.</p> <p>Vedr. Fjernvarme: HOFOR forsyner flere ejendomme i området med fjernvarme og skal derfor gøre TMF opmærksom på, at der skal tages hensyn til eksisterende forsyningsledninger i forbindelse med udførelse af nedrivning og udgravning på området.</p>	Klimatilpasning medtages som punkt i miljøvurderingen og vil blive belyst yderligere i den kommende lokalplan.
Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Naturstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Københavns Stift	Ingen bemærkninger	
Slots- og Kulturstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Vejdirektoratet	Ingen bemærkninger	
Landbrugsstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Ingen bemærkninger	
Energistyrelsen	Ingen bemærkninger	
Energinet	Ingen bemærkninger	
Dansk Gasdistribution	Ingen bemærkninger	
Radius Elnet	Ingen bemærkninger	
Dong Energy	Ingen bemærkninger	
Erhvervsstyrelsen	Ingen bemærkninger	
Kirkeministeriet	Ingen bemærkninger	
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet	Ingen bemærkninger	
Region Hovedstaden	Ingen bemærkninger	
Landbrugsstyrelsen	Ingen bemærkninger	

Tabel 1 Indkomne høringssvar hos berørte myndigheder/interessenter i forbindelse med afgrænsning af miljøvurderingen.

5. Eksisterende forhold

Følgende eksisterende forhold beskrives: Byarkitektonisk værdi, bevaringsværdige bygninger, kulturhistoriske forhold, landskabelig værdi og klimatilpasning jf. afgrænsningen.

5.1. Byarkitektonisk værdi

Området består af flere markante bebyggelser fra forskellige perioder, hvis arkitektoniske udformning, volumener og struktur tilsammen giver området sin egen særlige identitet, som er anderledes, og som rummer andre kvaliteter og udviklingsmuligheder end de tilstødende områder.

Der er indpasset to nye større bygninger i området indenfor den seneste årrække, som på hver sin måde understøtter identiteten, nemlig Center for Kræft og Sundhed på Nørre Allé og Forfatterhuset på Edith Rodes Vej. Der er desuden indpasset en tilbygning til Klarahus, som ligeledes er tilpasset området uden at bryde med identiteten.

Desuden er der både ældre og nyere bygninger, særligt mod Møllegade og mellem Fårefolden og Slottet, der ikke understøtter den samlede struktur, arkitektur og/eller egenart ift. bl.a. retning, materialer og farvevalg. Helhedsplanen har ikke behandlet områderne, hvor bygningerne ligger.

5.2. Bevaringsværdige bygninger

Følgende bevaringsværdier (1-4) gør sig gældende i området omfattet af helhedsplanen for De Gamles By jf. Figur 3 nedenfor.

- De første bygninger i De Gamles Byer opført i 1885-1892, som blandt andet består af flere nord/syd og øst/vestvendte stokke omkring en hovedakse. Bygningerne indgår i kulturmiljøet De Gamles By. Bygningerne har en SAVE-værdi på 2-3. Bygningerne er bevaringsværdige. Herudover indgår Opusbygningen i kulturmiljøet. Bygningen har en SAVE-værdi på 4 og vurderes at være bevaringsværdig.
- Elefanthuset, Thit Jensens Vej 4, som ligger lige udenfor kulturmiljøet. Bygningen har en SAVE-værdi på 2. Bygningen er bevaringsværdig.
- Slottet er opført 1896 som en karré, der åbner sig mod øst, og Klarahus der er opført 1925, udgør den fjerde side i karréen. Bygningerne har en SAVE-værdi på henholdsvis 2 og 4. Bygningen Slottet er

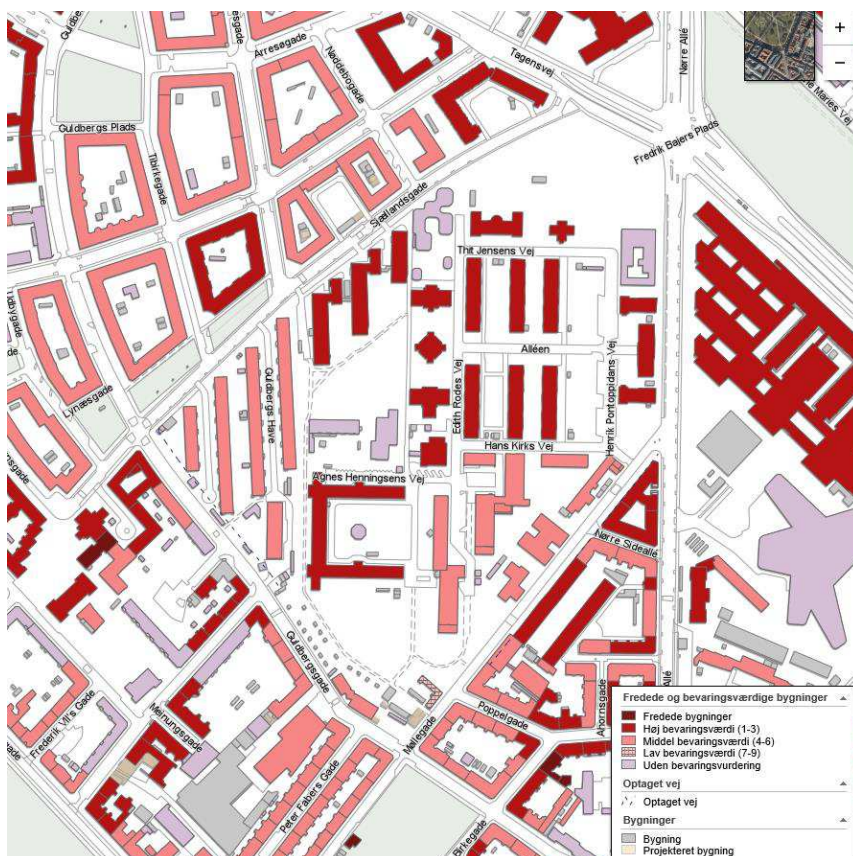
bevaringsværdig og bygningen Klarahus vurderes at være bevaringsværdig.

- Sjællandsgade 38-42 er opført i 1947 og består af tre øst/vestvendte stokke med mindre mellembygninger. Bygningerne har en SAVE-værdi på 3. Bygningerne er bevaringsværdige.
- Bebyggelsen Klarahus/Møllehuset ved Edith Rodes Vej. Bygningerne har en SAVE-værdi på 4 og vurderes at være bevaringsværdige.
- Guldbergsgade 26. Bygningen har en SAVE-værdi på 4 og vurderes at være bevaringsværdig.
- Møllegade 33 og 35. Bygningen har en SAVE-værdi på 4 og vurderes ikke at være bevaringsværdige.

De enkelte bygninger indgår dels i samlede bebyggelser/bygningsanlæg dels indskrives de sig i det samlede områdes struktur og egenart i forhold til det omgivende kvarterer.

I alle bevaringsværdige bygninger indgår røde tegl, hvide vinduer og hovedparten har saddeltage.

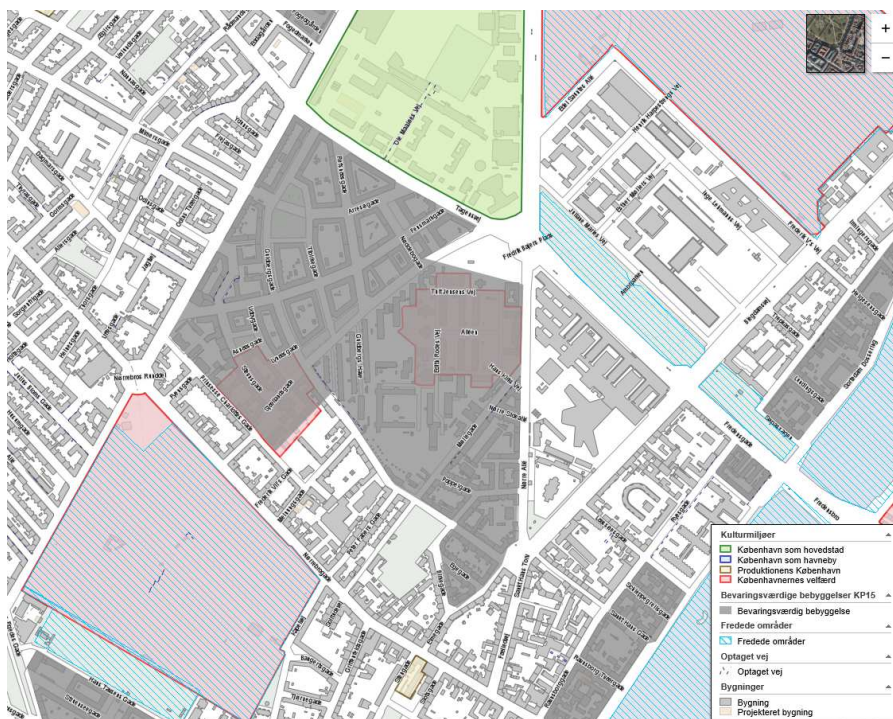
Guldbergs Have ved Sjællandsgade, som grænser op til helhedsplanens område mod vest og byggezone for skolen, er opført i 1937. Bygningerne har en SAVE-værdi på 4. Bygningerne vurderes at være bevaringsværdige.

Figur 3 Bevaringsværdige bygninger i området

5.3. Kulturhistoriske forhold

Området for helhedsplanen omfatter det værdifulde kulturmiljø "De Gamles By", der sammen med "Slottet" samtidig er områdets ældste samlede bebyggelse. Udformningen og placeringen af De Gamles By har dannet grundlag for udformning og placering af senere byggerier ved Sjællandsgade og Hans Kirks Vej, så det samlede område i dag fremstår med en særlig struktur og identitet i forhold til de omkringliggende kvarterer. Hele området er således kultur- og arkitekturhistorisk interessant. Bebyggelserne har både deres eget særkende samt indgår i et samlet hele og rummer en række fællestræk i forhold til fx højder, detaljeringsgrader for fx vinduer og gavle samt materialevalg.

Figur 4 Kulturmiljøer, bevaringsværdige bebyggelser og fredede områder

5.4. Landskabelig værdi

De Gamles By fremstår som en parkbebyggelse, der er kendetegnet ved en åben bebyggelsesstruktur med fritliggende stokke i et grønt parkområde. Der er en stor kontrast mellem parkbebyggelsen i 1-4 etager og de omkringliggende tætte karrébebyggelser i op til 6 etager. Forholdet er medvirkende til, at De Gamles By opleves som en 'by i byen'. Der er en dominerende nord-sydgående hovedretning i området, som understreges af stokbebyggelsen. Retningen brydes ved Møllegade, hvor

bebyggelsen følger gadens retning. Der er mange lange kig internt i området og mellem området og omgivelserne. Visse dele af De Gamles By, og særligt langs kanten, fremstår 'lukkede' med tæt beplantning, hegn, skure og småbygninger.

Den indre grønne struktur i området fremstår som en mosaik af felter med forskellige størrelser, udtryk og anvendelser. Tre af felterne er større sammenhængende grønne områder:

- ByOasen, med en overvejende vild beplantning i form af frugttræer, bærbuske og nyttehaver.
- Fårefolden, som primært består af en plæne med både mindre grupper og enkeltstående træer og buske.
- Nordpolen, som udgør områdets mest beplantede område med mange gamle træer, der lever op til kriterierne for at kunne udpeges som bevaringsværdige, heriblandt en gammel hvidtjørn på mellem 200 og 250 år.

De mindre grønne områder udgøres bl.a. af:

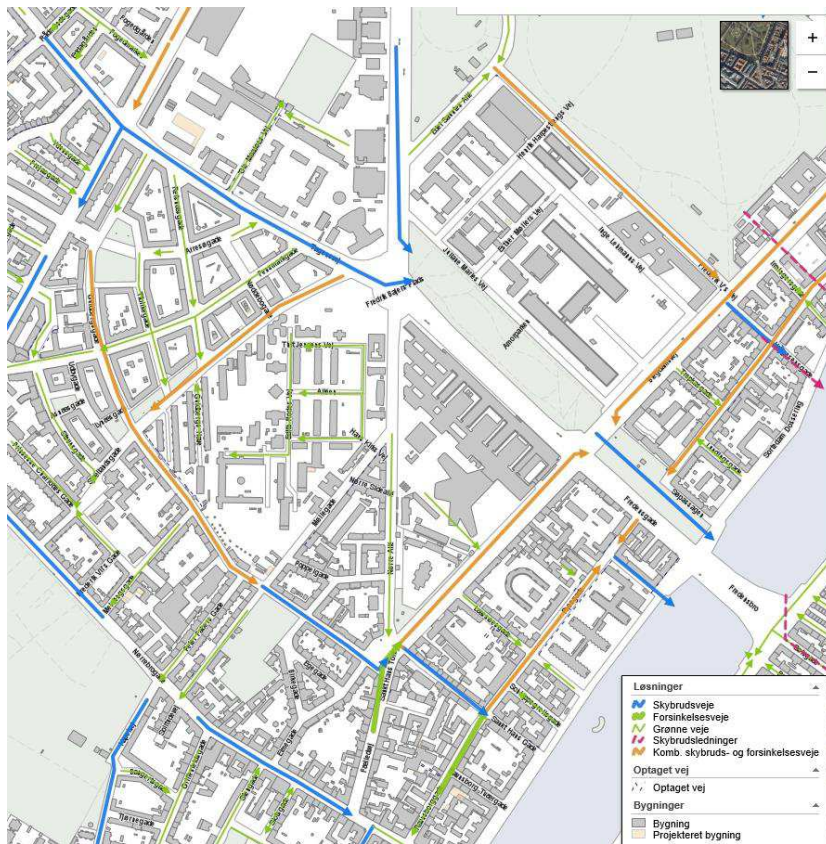
- Slottet, som fremstår som et parkanlæg med trimmede buske.
- Kulturaksen, hvis beplantning er karakteriseret af trærækker samt små forhaver med stauder og grønne klimatilpasningsløsninger.

Beplantningen domineres som helhed af plæner og store og/eller gamle og karakterfulde træer, der får området til at fremstå frodigt og med store rumlige kvaliteter. Beplantningen er mangeartet og træstrukturen er varieret med forskellige typer af plantninger og arter. 172 træer lever op til kriterierne for at kunne udpeges som bevaringsværdige. Området fremstår overvejende grønt udadtil.

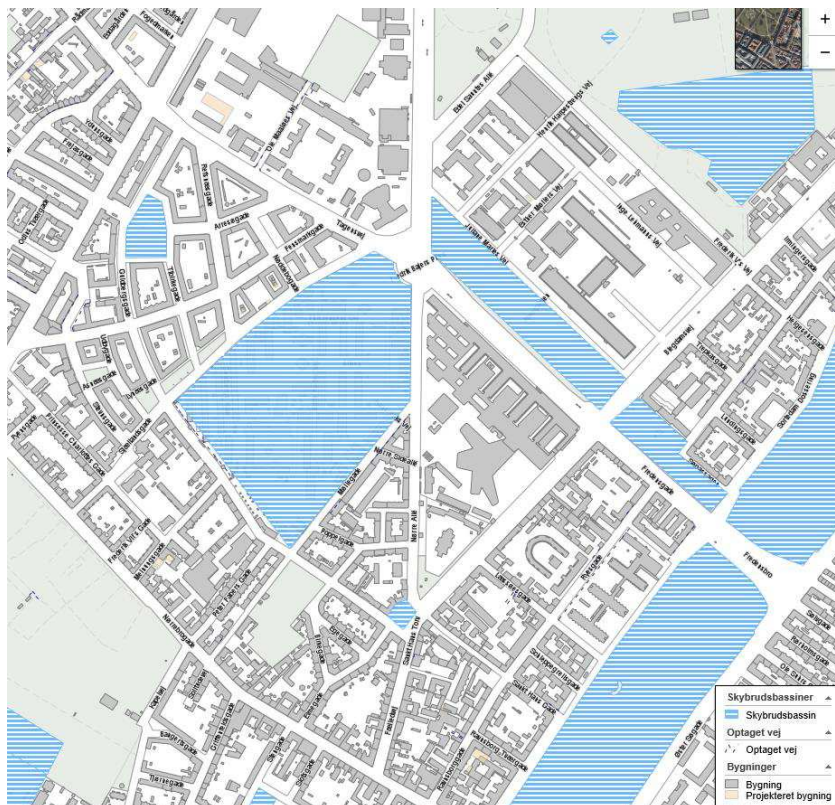
5.5. Klimatilpasning og skybrudssikring

I det omkringliggende område er der i kommunens skybrudsplan planlagt flere projekter til håndtering af både hverdagsregn og skybrudsregn (ved anvendelse af kommunens såkaldte skybrudstypologier). Der er ligeledes indenfor De Gamles By planlagt flere grønne veje. Se Figur 5 og Figur 6 nedenfor.

Figur 5 Planlagte skybrudsløsninger i området

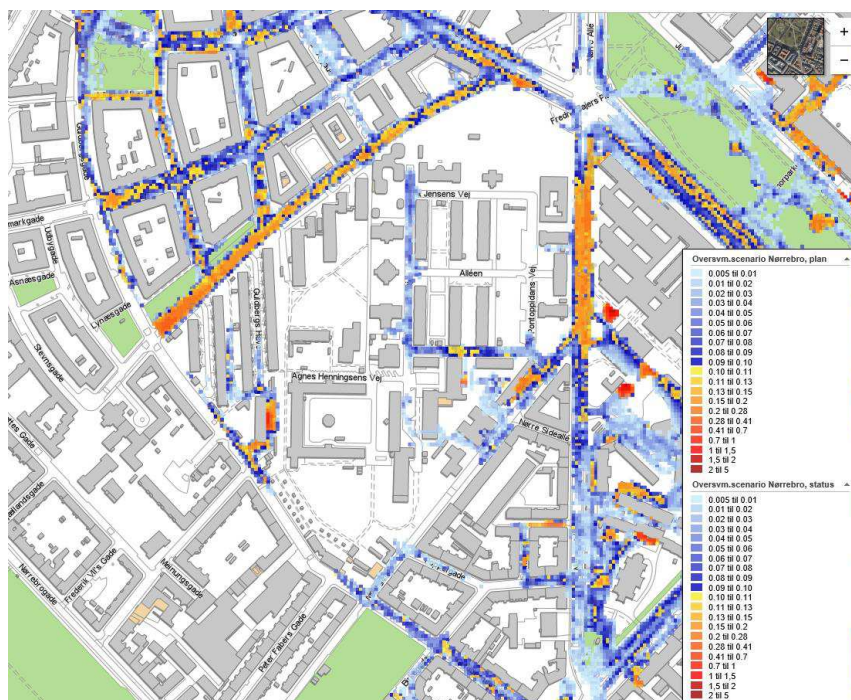

Figur 6 Planlagte skybrudsbassiner i området

De Gamles By er i henhold til Københavns Kommunes Skybrudsplan udset som skybrudsprojekt (De Gamles By NO16) med grønne veje ved Thit Jensens Vej, Alléen, Hans Kirks Vej, Henrik Pontoppidans Vej, Edith Rodes Vej, Agnes Henningsens Vej og Guldbergs Have samt et skybrudsbassin eller flere mindre bassiner indenfor og i periferien til afgrænsningen for De Gamles By, hvis formål er at opsamle og forsinke skybrudsvand, som afstrømmer indenfor De Gamles By med efterfølgende bortledning til Sjællandsgade. Projektet er formelt set afsluttet, men udfordringen med klimatilpasning og skybrudssikring er ikke løst endnu. Skybrudssikringen indgår derfor i planlægningen af skolen og Center for Diabetes, for at sikre alle områder i De Gamles By.

Sjællandsgade og Guldbergsgade, som grænser op til De Gamles By, er ligeledes begge planlagt udført som skybrudsprojekter som kombinerede skybruds- og forsinkelsesveje, hvor begge projekter (Sjællandsgade NO17 og Guldbergsgade NO15) har projektopstart i 2030 og afslutning i 2033.

Ifølge risikokortlægningen for oversvømmelse ifm. skybrudsregn, angivet i Figur 7 nedenfor, samles betydelige mængder skybrudsvand på Sjællandsgade ved den kommende skole samt på Møllegade ved det kommende Center for Diabetes.

Figur 7 Oversvømmelsesscenario Nørrebro, status og plan

6. Miljøstatus og miljøbeskyttelsesmål med relevans for planen

I dette afsnit redegøres for den eksisterende miljøtilstand og miljømålsætninger i Københavns Kommune. Den eksisterende miljøtilstand danner grundlag for 0-alternativet, som indgår i miljøvurderingen. Redegørelsen er udarbejdet med udgangspunkt i oplysninger fra Miljøstyrelsen og Københavns Kommune, herunder Københavns Kommuneplan 2015 og andre relevante planer.

6.1. Klima, ressourcer og affald

Københavns Kommune har med Ressource- og Affaldsplan 2018 en målsætning om at affaldet skal udnyttes bedre, så flest mulige ressourcer bliver genanvendt og mindst muligt forbrændes. Planen udspringer af kommunens Klimaplan KBH2025, som sigter mod, at København skal være CO₂-neutral i 2025.

6.2. Støj

I København er det væsentligste støjproblem trafikken. Københavns Kommune har udført en støjkortlægning, som omfatter alle betydende kommuneveje og alle statsveje i kommunen. Støjpåvirkningen i området fremgår af nedenstående Figur 8. Den største støjbelastning ses ved Frederik Bajers Plads samt langs Tagensvej og Nørre Allé og er på op til 73 dB.

Figur 8 Københavns Kommunes kortlægning af trafikstøj

Københavns Kommune har udarbejdet en støjkortlægning i 2017. Det fremgår af kortlægningen, at der i Københavns Kommune findes ca. 135.400 boliger, der er belastet af et støjniveau fra vejtrafik, som overstiger Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi på 58 dB og ca. 22.800 boliger er belastede af et støjniveau fra vejtrafikken, som overstiger 68 dB, hvilket betegnes som stærkt støjbelastede boliger. Fællesskab København indeholder et mål om at halvere antallet af stærkt støjbelastede boliger fra 35.000 (i 2012) til 17.500 i 2025.

I perioden fra 2006 til 2017 er antallet af støjbelastede boliger i København faldet, og udviklingen går fortsat denne vej. Udviklingen skyldes et mindre fald i vejtrafikken i København kombineret med en indsats for mindre støj. Indsatsen har blandt andet omfattet brug af støjreducerende asfalt og gennemførelse af hastighedsbegrænsninger. Det forventes at støj fra vejtrafikken vil fortsætte med at falde i de kommende år som følge af nye indsatser for at reducere benzin- og dieseltrafikken og Københavns Kommunes fortsatte arbejde med hastighedsbegrænsning.

6.3. Trafiksikkerhed

I København udgør bløde trafikanter - fodgængere, cyklister og knallertkørere - den største andel af tilskadekomne i

trafikken med henholdsvis 26 %, 42 % og 11 %. Københavns Kommune har udarbejdet en vision for trafiksikkerheden med en målsætning om, at ingen må blive dræbt eller komme alvorligt til skade i trafikken fra år 2025. Af nul-visionen fremgår det, hvordan trafiksikkerheden kan forbedres gennem en række indsatser. Mange af disse retter sig særligt mod de bløde trafikanter, da halvdelen af dem, der kommer alvorligt til skade eller dør i trafikken i København, er cyklister, mens 20 procent af alle politiregistrerede ulykker med tilskadekomst i København rammer fodgængere.

En af de vigtigste indsatser for bedre trafiksikkerhed er lavere hastigheder for biler, da dette resulterer i færre uheld og mindre alvorlige skader for de bløde trafikanter. Herudover indeholder nul-visionen en række indsatser, som blandt andet omfatter mere sikre veje, udføre inspektion af veje for at sikre gode oversigtsforhold, nedsætte hastigheden, sikre krydsninger for fodgængere, inddragelse af trafiksikkerhedshensyn i byudviklingen samt adfærds- og oplysningskampagner om øget opmærksomhed i trafikken.

6.4. Klimatilpasning og skybrudssikring

Formålet med en strategi for Københavns Kommunes Klimatilpasningsplan fra 2011 er at sikre:

- Rettidig omhu.
- At der ikke fejlinvesteres.
- At investeringer kommer retur som led i en udvikling af grøn vækst.
- Størst mulig synergi med anden planlægning.
- Flexibilitet i forhold til ændringer i prognoserne for fremtidens klima.
- At klimatilpasningstiltag samtidig udgør en kvalitet i sig selv for byens borgere og virksomheder.
- At tilpasningen sker på basis af analyser på et højt fagligt niveau.
- At der sker en overordnet styring af klimatilpasningen af byen.

Københavns Kommune har i forlængelse af Klimatilpasningsplan 2011 vedtaget en Skybrudsplan i 2012 og efterfølgende skybrudskonkretiseringer for byens syv vandoplande.

Skybrudskonkretiseringerne beskriver projekter, der skal sikre, at København højst oplever skadevoldende oversvømmelser ved skybrud én gang hvert 100. år i 2110. I praksis betyder det, at når alle projekterne er gennemført i ca. 2040, vil der under et 100-års skybrud højst stå 10 cm vand på offentligt tilgængelige arealer, og hvor der er væsentlig risiko for skade.

6.5. Arealanvendelse

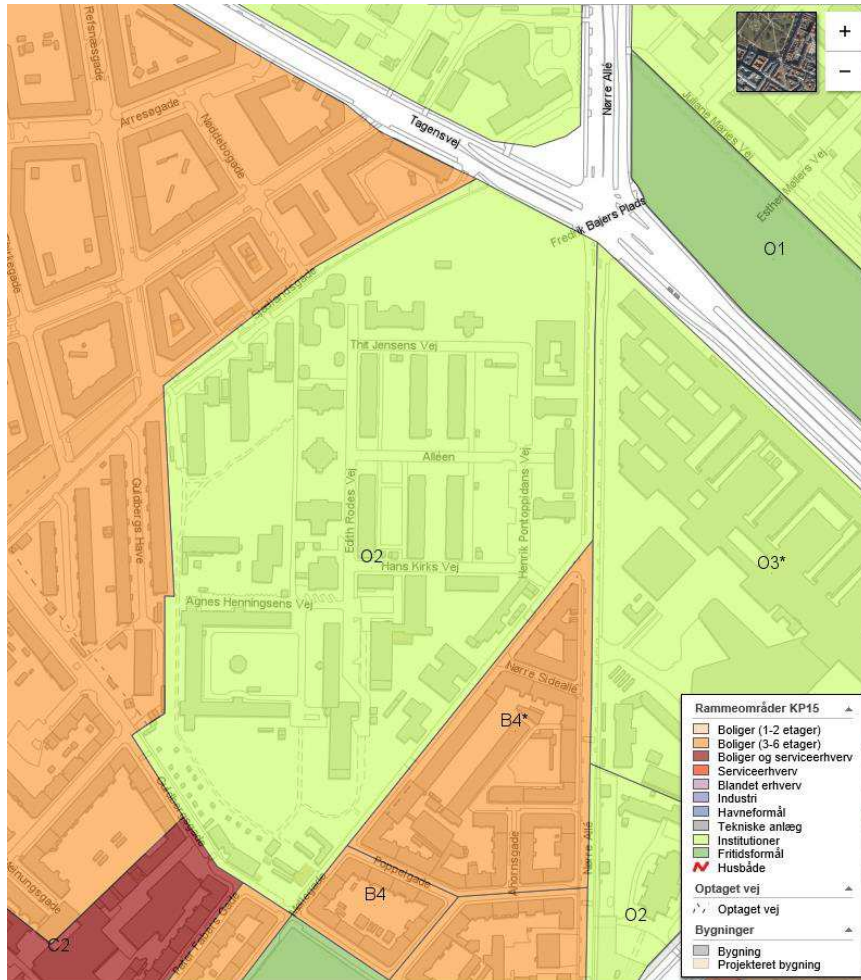
I København reguleres arealanvendelsen gennem den fysiske planlægning, som fastsætter retningslinjer og bestemmelser for, hvordan forskellige dele af byen skal benyttes. Arealanvendelsen reguleres gennem planloven, landsplandirektiver, planstrategien, kommuneplanen og lokalplaner. Herudover findes der en lang række politikker, handlingsplaner, visioner og strategier, som kan have indflydelse på udviklingen i København, herunder bl.a. Fællesskab København, Arkitekturpolitik København 2017-2025, Bynatur i København 2015-2025, Træpolitik 2016-2025.

Det mest relevante landsplandirektiv for arealanvendelsen i København er Fingerplan 2019, som fastlægger de overordnede rammer for kommunerne i Hovedstadsområdet. Københavns Kommune indgår som en del af Fingerplanens indre storbyområde.

I det indre storbyområde må byudvikling og byomdannelse kun ske inden for eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafik. Byfunktioner, som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgs mønstre har en intensiv karakter, skal placeres inden for stationsnære områder.

Københavns Kommuneplan 2015 regulerer, sammen med lokalplaner, arealanvendelsen i kommunen. I Københavns Kommuneplan 2015 er De Gamles By rammeplanlagt til O2 jf. Figur 9 nedenfor. Områderne O2 anvendes til institutioner og andre sociale formål, skoler og andre uddannelsesformål, sportsanlæg, hospitaler og andre sundhedsmæssige formål, miljømæssige servicefunktioner, kulturelle formål, ungdoms-, kollegie- og ældreboliger samt offentlig administration. I Kommuneplanen er den ældste bebyggelse i området udpeget som kulturmiljøet 'De Gamles By'. Området er desuden

karakteriseret som bevaringsværdig bebyggelse jf. Figur 4 ovenfor.

Figur 9 Rammeområder i området, Københavns Kommuneplan 2015

7. Miljøvurdering

I den tidligere helhedsplan for De Gamles By fra 2012 fremtræder to potentielle erhvervsbyggefelter på det grønne område Nordpolen ved Frederik Bajers Plads. Den nye helhedsplan anbefaler, at der på Nordpolen ikke arbejdes videre med at reservere erhvervsbyggefelterne, og at muligheden for at bygge nyt i stedet bliver overført til de nye byggezoner for skolen, idrætshallen og Center for Diabetes, hvor der gives mulighed for en højere bebyggelsesprocent og et større fodaftryk end det eksisterende byggeri.

Med anbefalingen om at bevare Nordpolen som grønt område forventes det samlede nybyggeri at blive på samme omfang som i helhedsplanen fra 2012 indeholdende de to potentielle erhvervsbyggefelter. Alle de potentielle byggefelter fra Udviklingsplanen for Vidensbydel Nørre Campus udgår i den nuværende helhedsplan og i den kommende lokalplan for De Gamles By.

7.1. Vurdering af de enkelte miljøfaktorer

Byarkitektonisk værdi

Helhedsplanen anbefaler i relation til de nye byggefelter, at der ved skolen særligt tages højde for tilpasningen til det eksisterende kulturmiljø i relation til de tre vestligste bygninger i kulturmiljøet, nemlig kirken, der ligger som point de vue for enden af hovedaksen i De Gamles By, og de to bygninger, der flankerer den mod nord og syd. Ved Center for Diabetes skal der særligt tages højde for indpassningen i området og inddragelsen af den eksisterende Opus-bygning. Ændringer i højden kan få den største rumlige konsekvens i Møllegade, hvor nyt byggeri kan blive op til tre etager højere end det eksisterende.

Helhedsplanens anvisninger sigter mod, at bebyggelsen indpasses i området med udgangspunkt i stedets egenart, herunder de typologier og strukturer, der er karakteristiske i området. Placering, volumen, materialer mv. tilgodeser, at bebyggelserne kommer til at indgå som en naturlig videreførelse og styrkelse af stedets fortælling.

Det vurderes med udgangspunkt i helhedsplanens anvisninger af byggezoner og anbefalinger ift. bebyggelsernes disponering, volumener, materialer mv. med henblik på at nybyggeriet indpasses, at den byarkitektoniske værdi bliver acceptabel i forhold til områdets særlige karakter. Helhedsplanen vil derfor ikke påvirke miljøet væsentligt ift. den byarkitektoniske værdi.

Bevaringsværdige bygninger

De tre bygninger på Sjællandsgade 38-40 er bygget i stilen nordisk funktionalisme og er opført i røde tegl med saddeltage med lav hældning dækket af eternit/skiffer. Bebyggelsen består af tre stokke i 4 etager med pavillonagtige mellembygninger i 1 etage placeret med gavle i en vinkel på 45 grader ift. Sjællandsgade. Bygningerne har en rytmisk facade med hvide, asymmetriske (lavformat) vinduer placeret i par. Der er altaner i gavle mod de grønne områder. Bebyggelsen fremstår enkel, gedigen og karakterfuld. Bygningerne er af god teknisk og arkitektonisk kvalitet, men vurderes ikke til at være unikke.

Det er indledningsvis blevet vurderet, at det ikke er muligt at ombygge de tre bygninger på Sjællandsgade til skolebrug bl.a. pga. bygningernes lave etagehøjde, smalle bygningsdybde og manglende plads til idrætshal. Bygningerne tillades derfor nedrevet for at muliggøre det nye byggeri jf. budgetaftalen. I planlægningen af skolen og idrætshallen vil mulighederne for genanvendelse og genbrug af byggematerialer blive undersøgt jf. Borgerrepræsentationens beslutning om genanvendelse og genbrug af byggematerialer og cirkulær økonomi den 22. august 2019. Den samfundsmæssige værdi vejer tungere end bevaring af disse bygninger.

Yderligere tre bevaringsværdige bygninger berøres af helhedsplanen - de to bygninger på Edith Rodes Vej, som inddrages til skoleformål og Opus-bygning på Hans Kirks Vej, som indgår i planerne for et nyt diabetescenter. De tre bygninger er del af bebyggelsen "De Gamles By".

De to bevaringsværdige bygninger ved Edith Rodes Vej, der tænkes ombygget til skoleformål vil ikke blive tilladt nedrevet. Bygningerne flankerer kirken mod nord og syd. Det vurderes, at det er muligt at ombygge de to bygninger omkring kirken på en måde, så deres bevaringsværdier ikke forringes.

Opus-bygningen ved Hans Kirks Vej anbefales bevaret. Det undersøges, om den kan om-, til- eller sammenbygges på en, set i forhold til De Gamles By, funktionel og arkitektonisk acceptabel måde. Særligt facaden mod nord, der vender ind mod De Gamles By er sårbar. Det vurderes, at det er muligt at sammenbygge bygningen med nybyggeri mod syd på en måde, så dens væsentligste bevaringsværdige træk ikke forringes væsentligt.

Idet de bevaringsværdige bygninger ved Sjællandsgade kan tillades nedrevet, samt at det vurderes, at de øvrige bevaringsværdige bygninger kan ombygges uden deres bevaringsværdier forringes, vurderes det, at helhedsplanen samlet set ikke vil påvirke miljøet væsentligt ift. de bevaringsværdige bygninger.

Kulturhistoriske forhold

Bygningerne ved Edith Rodes Vej, der indtænkes til skoleformål, samt Opus-bygningen ved Hans Kirks Vej er vigtige for oplevelsen af kulturmiljøet. Helhedsplanen lægger op til, at de to bygninger ved Edith Rodes Vej og deres omgivelser berøres minimalt, så deres placering i kulturmiljøet kan tilgodeses.

Det vurderes, at det på baggrund af helhedsplanens anbefalinger er muligt at ombygge de tre bygninger på en sådan måde, at deres kulturhistoriske betydning kan tilgodeses. Nedrivning af de eksisterende administrationsbygninger ved Sjællandsgade vil påvirke kulturmiljøet, men det vurderes ikke at være i en væsentlig grad. Det vurderes derudover, at det på baggrund af helhedsplanens anbefalinger er muligt at placere og udforme ny bebyggelse på en sådan måde, at det kommer til at indgå som en kvalitativ del af det samlede områdes kulturmiljø og samtidig tilgodese fortællingen om det værdifulde kulturmiljø "De Gamles By", der udgør kernen i området. På denne baggrund vurderes det, at helhedsplanen ikke vil påvirke miljøet væsentligt ift. de kulturhistoriske forhold.

Landskabelig værdi

Helhedsplanen anbefaler, at de to byggefeltet på Nordpolen fjernes, og at muligheden for at bygge nyt overføres til de to nye byggezoner, skolen og idrætshallen ved Sjællandsgade og Center for Diabetes ved Møllegade. Nordpolen forbliver dermed et grønt parkrum. Indenfor byggezone for skolen og idrætshallen muliggøres et større fodaftryk end det nuværende, hvilket kan medføre en reduktion af den eksisterende grønne flade. Den nye funktion af skolegård vil desuden medføre en højere grad af befæstelse end i dag. Med helhedsplanen gives der dog mulighed for, at der skabes et nyt begrønnet landskabeligt rum med nye muligheder for skole og lokalområde.

Helhedsplanen anbefaler, at skolen typologisk indskrives sig i områdets åbne parkstruktur med nord-sydgående retninger. Helhedsplanen foreslår desuden, at der i planlægningen af skolen arbejdes med et sammenhængende grønt areal samt en respektzone i relation til kirken. Det anbefales således, at nærområdet omkring kirken fortsat vil være delvist friholdt fra bebyggelse. Skolens kantzone langs Sjællandsgade anbefales fortsat at indeholde rumskabende forskydninger for naturligt at videreføre De Gamles Bys forskudte facadeforløb her. Helhedsplanen anbefaler, at der arbejdes med nordsyd-gående passager og sigtelinjer indenfor byggezone.

Ved opførelsen af Center for Diabetes anbefales det at indpasse ny bebyggelse i den eksisterende struktur, dvs. at

arbejde med en åben bebyggelse, der følger retningerne i området. Kantzonen langs Møllegade anbefales at indeholde nicher og grønne lommer, ligesom den eksisterende kantzone syd for det nye byggeri gør. Helhedsplanen foreslår endvidere, at byggezone nord for Møllegade vil kunne udnyttes til en ankomstplads med forbindelse til Panums 'Den grønne omvej', hvilket vil kunne forbedre adgangsforholdene til området.

Helhedsplanen anbefaler, at den grønne struktur i De Gamles By videreudvikles ud fra en læsning af området som en mosaik af felter med forskellige karakterer og brugere. Det er desuden en anbefaling at opnå en større begrønningsgrad og biodiversitet. Eksisterende grønne arealer anbefales at blive fortættet, og en del af de arealer, som i dag ikke er grønne som fx befæstede arealer samt tage på nybyggeri, kan begrønnes.

Ud af de ca. 170 træer, som lever op til kriterierne for at kunne udpeges som bevaringsværdige i den kommende lokalplan, ligger 8 indenfor byggezonerne for skolen og Center for Diabetes. Det anbefales i helhedsplanen at bevare så mange træer som muligt og at plante væsentligt flere træer, end der muligvis fældes i forbindelse med de nye byggerier.

Det anbefales at arbejde aktivt med kanten omkring De Gamles By for at forstærke oplevelsen af området som 'en by i byen', for at skabe tydeligere indgange og for at skærme mod trafikstøj ved Nordpolen. Det anbefales, at kanten tilpasses den umiddelbare kontekst. Den vil fx kunne indeholde siddemuligheder, støjafskærmning, være begrønnet eller udgøres af et forskudt facadeforløb. Det vurderes, at det vil bidrage positivt til områdets udvikling at arbejde videre med mødet med den omkringliggende by.

Det vurderes på baggrund af helhedsplanens anbefalinger, at der vil ske ændringer i den landskabelige værdi ved muliggørelsen af skolen og idrætshallen samt Center for Diabetes, bearbejdningen af kanten omkring området og fortætningen af den grønne struktur. Påvirkningerne på den landskabelige værdi vurderes ikke som væsentlige.

Klimatilpasning og skybrudssikring

Helhedsplanen lægger op til, at flest mulige træer, der lever op til kriterierne for at kunne udpeges som bevaringsværdige, skal bevares, hvilket ligeledes vil være gældende for klimatilpasning og skybrudssikring. Helhedsplanen redegør ikke for den endelige placering af og størrelse på fodaftryk på bygningerne og dermed karakter og det nødvendige omfang af mulige regnvandshåndteringsløsninger. Helhedsplanens anbefalinger til byggemulighederne, beplantning og regnvandshåndtering m.m. vurderes ikke til

at påvirke de planlagte mulige skybrudsløsninger i væsentlig grad.

7.2. Vurdering af indvirken på miljømålsætninger

Helhedsplanen for De Gamles By er i overensstemmelse med de gældende planer og målsætninger, og der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger ift. hvad der foreskrives.

Miljømålsætninger	Politikker, handlingsplaner, visioner og strategier	Bemærkninger i relation til helhedsplanen	Vurdering ift. miljøpåvirkning
Klima, ressourcer og affald	<ul style="list-style-type: none"> - Ressource- og affaldsplan 2018 - Klimaplan KBH 2025 	Helhedsplanen anbefaler, at byggerier så vidt muligt udføres i bæredygtige materialer.	Der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger ift. hvad der foreskrives i planen/planerne.
Støj	<ul style="list-style-type: none"> - Kortlægning af støj fra vejtrafik 2017 - Fællesskab København 	For at mindske trafikstøjen ved Nordpolen, hvor påvirkningen af støj er højst, anbefaler helhedsplanen at der opsættes en støjmur.	Der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger ift. hvad der foreskrives i planen/planerne.
Trafiksikkerhed	Nul-vision for dræbte og alvorligt tilskadede i Københavns trafik 2025	Rambøll har udarbejdet en trafikanalyse indeholdende første del af en sikker-skolevejsanalyse i forbindelse med helhedsplanen. Trafikanalysen konkluderer, at de nye funktioner medfører øget trafik i form af omkring 200 daglige bilture til og fra området. Den ekstra trafik forventes at kunne afvikles på det eksisterende vejnet, men der vil komme ekstra trafikbelastning på krydsene Hans Kirks Vej/Møllegade og Møllegade/Nørre Allé, som er den primære	Der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger ift. hvad der foreskrives i planen/planerne.

	<p>vejadgang til området. Derudover må der i krydset Sjællandsgade/Tagensvej forventes lidt øget forsinkelse om morgenen, grundet den ekstra trafik til og fra den nye skole på Sjællandsgade.</p> <p>Helhedsplanen anbefaler, at der etableres bedre oversigtsforhold ved Hans Kirks Vej/ Møllegade samt at de interne veje kan begrønnes, hvor det er muligt ift. trafiksikkerhed, oversigtsforhold mm., hvilket kan være med til at nedsætte hastigheden for biler.</p> <p>De nye funktioner i De Gamles By vurderes at medføre et øget parkeringsbehov på omkring 50 pladser samt 470 cykelparkeringspladser. Adgangen til parkeringen ved skolen, foregår via Sjællandsgade og adgangen til parkeringen ved Center for Diabetes forgår via Hans Kirks Vej.</p> <p>Helhedsplanen anbefaler desuden, at bilparkeringen så vidt muligt placeres i konstruktion, og at der ikke placeres bilparkering på eksisterende grønne arealer. Dette medfører, at stort set al parkering skal placeres i kældere under nybyggerier eller, at parkeringsnormen for</p>	
--	---	--

		området samlet skal nedjusteres.	
Klimatilpasning og skybrudssikring	- Klimatilpasningsplan 2011 - Skybrudsplan i 2012	Helhedsplanen anbefaler at der arbejdes med klimatilpasning og skybrudssikring, der kan håndtere både hverdagsregn og skybrud.	Der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger ift. hvad der foreskrives i planen/planerne.
Arealanvendelse	- Kommuneplan 2015 - Fællesskab København - Arkitekturpolitik København 2017-2025 - Bynatur i København 2015-2025 - Træpolitik 2016-2025 Herunder bl.a. planloven, landsplandirektiver, planstrategien	Helhedsplanen anbefaler at der arbejdes med en tilpasning af arkitekturen til området med fokus på brugerne og beboerne i området samt at der plantes mere grøn og flere træer. Flest mulige træer, der lever op til kriterierne for at kunne udpeges som bevaringsværdige, bevares.	Der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger ift. hvad der foreskrives i planen/planerne.

Tabel 2 Oversigt over kommunens relevante miljømål

7.3. Vurdering af alternativer

Alternativer

Med baggrund i de screeninger, der er udført forud for helhedsplanen, er det vurderet mest hensigtsmæssigt at arbejde med placeringerne på Sjællandsgade og Møllegade.

0-alternativet

De Gamles By forventes at være uændret for så vidt angår den nuværende infrastruktur og bebyggelse, såfremt helhedsplanen ikke realiseres. De to potentielle erhvervsbyggefelter på Nordpolen ved Frederik Bajers Plads, som fremgik af helhedsplanen fra 2012, anbefales fjernet i helhedsplanen. Hvis helhedsplanen ikke vedtages, vil helhedsplanen fra 2012 fortsat være gældende. Det vurderes umiddelbart at udgøre en negativ påvirkning af miljøet, såfremt der bygges på Nordpolen, hvilket dog ville skulle undersøges ift. en potentiel videre udvikling af planerne.

Miljøet vil desuden påvirkes i mindre grad i relation til de enkelte miljøfaktorer og miljømålsætningerne, i forhold til at der ikke på helhedsplansniveau dannes grundlag for det videre arbejde med udviklingen af området særligt i forhold til støjafskærmning ved Nordpolen, den yderligere beplantning på både grønne og befæstede arealer samt forbedrede ankomstforhold ved Møllegade. Der vil desuden ikke dannes et samlet grundlag for udarbejdelsen af en lokalplan for området indeholdende bl.a. de nye byggezoner og udpegelse af bevaringsværdige træer.

I forhold til de samfundsmæssige konsekvenser vil 0-alternativet betyde, at Center for Diabetes ikke kan udvides. Herefter skal det politisk besluttes at opføre centret et andet sted i Københavns Kommune for at sikre behandling af patienterne. For skolens vedkommende vil 0-alternativet betyde, at der vil mangle pladser til skolebørn på Nørrebro jf. de fremskrivninger, der er fortaget på området. Politisk skal der herefter besluttes et alternativ.

8. Overvågning og afværgeforanstaltninger

8.1. Afværgeforanstaltninger

Helhedsplanen beskriver de overordnede principper og rammer for udvikling af de grønne områder og de nye byggezoner og bebyggelser, men fastlægger ikke placering, volumen, fodaftryk og udformning af bebyggelserne samt indretning af friarealerne. Således vil potentielle miljøpåvirkninger, der er identificeret, først kunne undersøges i forbindelse med screeningen af lokalplansagen, hvor bebyggelserne og indretningen af friarealerne fastlægges og konsekvenserne heraf kan vurderes nærmere:

- *Vurdering af hvorvidt der er træer indenfor byggezonerne, der skal fældes eller flyttes. Såfremt der skal fældes træer, som er egnede yngle- eller rasteområder for flagermus, skal disse fældes i månederne maj, september eller oktober. Forud for fældning skal det vurderes, om fældningen af træerne vil påvirke den økologiske funktionalitet af arterne. Hvis der er hule træer eller spættehuller, må træerne kun fældes i september og oktober.*
- *Vurdering af den kommende udvikling af området i relation til Københavns Kommunes klimatilpasning og skybrudssikring. Der skal i den videre planlægning arbejdes med oversvømmelsesscenarier og indpasning af skybrudssikring og -bassiner samt udenomsarealer således, at de kan tåle at der står 10 cm vand i skel samt hvorvidt nybyggeriet foranlediger terrænændringer, der kan påvirke strømmingen af skybrudsvand med henblik på planlægning af afværgetiltag, for at undgå forværring eller flytning af oversvømmelsesrisiko til andre områder.*
- *Vurdering af anden del af sikkerskolevejsanalysen i forhold til om denne giver anledning til ændringer i de trafikale forhold i området.*

8.2. Overvågning

I henhold til miljøvurderingslovens § 12, stk. 4, skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse.

Miljøvurderingen af plangrundlaget har ikke identificeret væsentlige miljøpåvirkninger. Der er derfor ikke behov for at overvåge de aktiviteter, som helhedsplanen kan medføre. I forbindelse med den videre udvikling af området vil miljøpåvirkningerne blive overvåget gennem den kommende lokalplan og byggesagsbehandling, der fastlægger de mere detaljerede rammer for udviklingen af området og tager højde for og indarbejder afværgeforanstaltningerne. Lokalplanforslaget vil ligeledes skulle miljøscreenes.

8.3. Krav til efterfølgende tilladelser

Der stilles ikke særlige krav til tilladelser ifm. anlæg eller byggesagsbehandlingen ud over hvad der normalt kræves.